

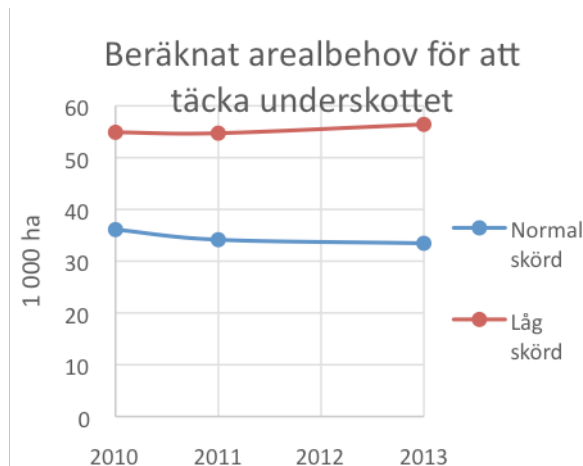
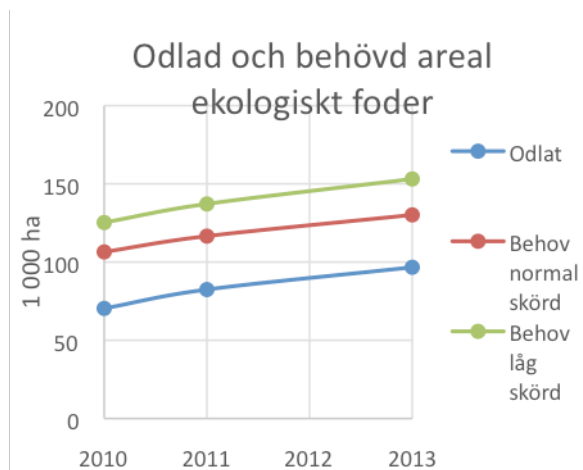
2014

Lars Jonasson, Agr Dr
 Haraldsmåla gård
 370 17 Eringsboda
 Tel: 0457-46 10 53

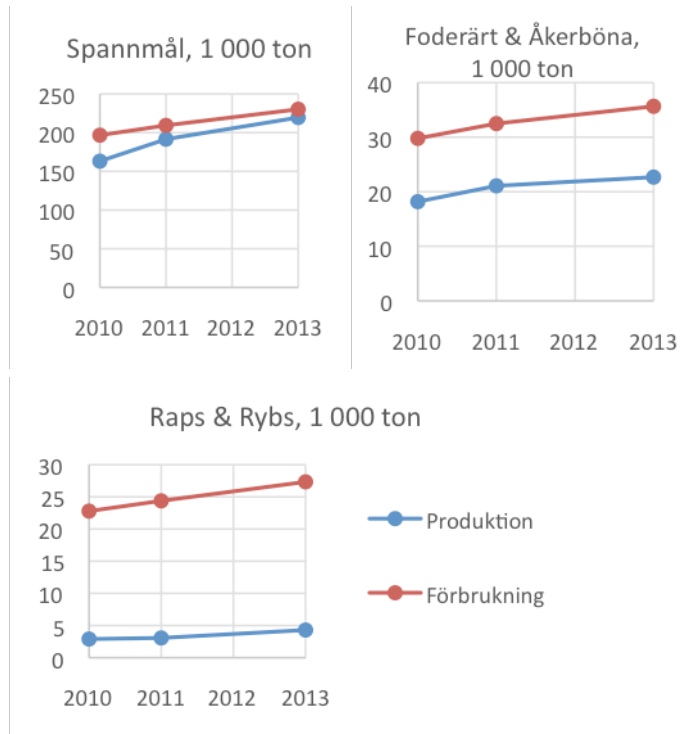
Fortsatt underskott av ekologiskt foder

De regionala foderbalanserna för ekologiskt foder som tidigare upprättats för 2010 och 2011 har nu uppdaterats för att gälla 2013. Behovet beräknas då utifrån antal djur kombinerat med normala foderstater och skörden beräknas med areal och normal respektive låg hektarskörd. Detta baserat på skördestatistik för ett antal år.

En slutsats som kan dras av beräkningarna är att odlingen av ekologiskt foder har ökat kraftigt år från år men att behovet har ökat lika fort. Behovet av ökad areal för att täcka behovet ligger nästan stilla på 35 000 hektar om man nöjer sig med att skörden räcker vid normal skörd och vid 55 000 hektar om man även vill ha tillräckligt med inhemskt foder år med låg skörd.

När det gäller olika grödor visar det sig att spannmålen ligger närmast balans. Där har också odlingen ökat snabbast. Proteingrödorna ligger sämre till, underskottet är större och dessutom växande. Odlingen har inte klarat att svara upp mot det ökade behovet.

Ekonomiskt är det ett stort slöseri att importera fodermedel som skulle kunna produceras i Sverige med god lönsamhet. Tittar man gröda för gröda är lönsamheten 1 500 till 8 000 kronor högre per hektar än för motsvarande gröda konventionellt. Detta enligt täckningsbidraget i Hushållningssällskapets kalkyler för 2011 när de har uppdaterats med produktpriser från Lantmännen för hösten 2014.

Det stora ekonomiska avbräcket vid ekologisk odling är dock att det inte går att pressa växtföljden lika hårt som vid konventionell odling. En specialiserad växtodlingsgård kan till exempel behöva lägga in grüngödsling två år av sju för att få en bra växtföljd. När detta är inräknat minskar skillnaden i lönsamhet till cirka 2 800 kronor per hektar. Arealen med grödor får då bära kostnaden för den extra areal som krävs till grüngödsling.

Tabell 1 Skillnad i totala täckningsbidrag (TTB) för gårdar med 100 hektar med olika växtföljder för konventionell respektive ekologisk produktion.

	Konventionell			Ekologisk			Differen
	Areal ha	TB3 kr/ha	TTB3 kr	Areal ha	TB3 kr/ha	TTB3 kr	s TTB3 kr
Höstvete (H-korn)	60,0	222	13 320	14,3	1 708	24 406	11 086
Vårvete	0,0	364	0	14,3	4 424	63 203	63 203
			-15				
Vårkorn (havre)	20,0	-770	400	14,3	1 577	22 529	37 929
						161	
Höstraps	20,0	3 506	70 124	14,3	11 275	077	90 953
Foderärt	0,0	0	0	14,3	6 253	89 334	89 334
Gröngödslingsval						-15	
l	0,0	0	0	28,6	-545	571	-15 571
						344	
Summa	100		68 044	100		977	276 933

Underskottet av ekologiska fodermedel ger en potential till att öka odlingen med 55 000 hektar. Det beräknade underskottet på 55 000 hektar gäller dock arealer med grödor. Lönsamhetsberäkningen byggde på att två år av sju var gröngödsling i den ekologiska växtföljden. Det behövs då 77 000 hektar ekologisk åker för att öka odlingen med 55 000 hektar. Eftersom genomsnittet för denna växtföljd ger 2 800 kr/ha mer till bonden än vid konventionell odling är det minst 200 miljoner som skulle kunna hämtas hem genom ökad odling av ekologiskt foder. Detta är pengar som vi idag skickar till de länder som vi köper ekologiska fodermedel från.

En blick framåt indikerar att både underskottet och det ekonomiska avbräcket av att inte ha tillräckligt med inhemskt foder kommer att öka. En del i detta är att vi har mindre areal under omställning nu än tidigare. Det ger en indikation om att tempot i produktionsökningen kommer minska framöver. Den andra delen är vi är i ett läge där det är en kraftigt ökande efterfrågan för ekologiska animalieprodukter. Detta medför sannolikt att behovet fortsätter att öka och troligtvis i snabbare takt än hitintills.